

Studentu internetatkarība: 2011. un 2017. gads

Sandra Mihailova

Rīgas Stradiņa universitāte, Socioloģijas un psiholoģijas katedra, Latvija

Ievads. Internetam ienākot gandrīz katras personas darba un arī privātajā ikdienā, kļūst aktuāls jautājums par tā ietekmi uz cilvēka dzīvi, tās kvalitāti un domāšanu. Jau internetam parādoties, sāka plaši pētīt internetatkarību un meklēt veidus, kā nepieļaut tās izveidošanos vai to mazināt.

Pēdējos gados internetā pavadītais laiks ir strauji pieaudzis. Izmantojot interneta piedāvātās iespējas, cilvēks var aizmirst par saviem pienākumiem, ignorēt apkārt esošās norises un cilvēkus, faktiski nemanot, kas notiek realitātē, jo virtuālā pasaule sāk izteikti dominēt.

Viena no aktīvākajām interneta lietotājgrupām ir studenti. Arī augstskolās arvien pieaug prasība izmantot internetu studijām, kas paldzina studentu darbošanos interneta vidē. Tādēļ rodas jautājums, kā tiek izprasta un mainās internetatkarība, ja internetu lieto faktiski visi, un vai mūsdienās studentiem atkarība ir lielāka, dziļāka salīdzinājumā ar 2011. gada datiem.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Mērķis – salīdzināt 2011. un 2017. gada 2. kursa studentu internetatkarību. Pētījumam ir salīdzinošais šķērsriezuma dizains. Pētījumam tika izmantots Kimberlijas Jangas (*Kimberly Young*) internetatkarības tests (IAT, 1996) ar dažiem papildjautājumiem par studentu laika paradumiem interneta lietošanā. Pētījums tika sākts 2011. gadā un tika atkārtots 2017. gada sākumā. Respondenti bija 50 RSU sociālo zinātņu programmu 2. kursa studenti no katras grupas.

Rezultāti. Gan 2011., gan 2017. gadā studenti galvenokārt internetā pavadīja 4–6 stundas, tostarp sociālajos tīklos pavadīja 2–3 stundas dienā, taču internetatkarība netika konstatēta. Tiem, kuri pavadīja internetā 7–10 stundas dienā, jau bija vērojamas atsevišķas internetatkarības pazīmes.

Galvenais iemesls sociālo tīklu lietošanai 2011. gadā ir komunikācija, bet 2017. gadā – sev būtiskas informācijas meklēšana.

Secinājumi. Nav atšķirības starp internetatkarības rādītājiem un arī starp pavadīto laiku internetā un sociālajos tīklos 2011. un 2017. gada studentiem. Abu grupu studenti internetā vidēji pavadīja piecas stundas dienā, tostarp sociālajos tīklos – trīs stundas. Pētījuma izstrādes gaitā tika noskaidrots: lai varētu pētīt internetatkarību 21. gadsimtā, nepieciešama K. Jangas testa modifikācija.